

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.157/2015/3.szám

A Kúria a dr. Vajthó Ádám ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kárpáti Katalin ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Győri Törvényszék előtt P.20.184/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Ítéltábla Pf.III.20.106/2014/8. számú ítéletével befejezett perében, amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Biztosító beavatkozott, a jogerős ítélet ellen a felperes által 59. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes súlyos gerincferdülésének javítására két részletben végzett műtétet terveztek az alperes intézetében. A felperes 2009. január 27-én aláírásával hozzájárult az első műtét során szükséges érzéstelenítéshez. 2009. január 28-án végezték el az első műtétet, majd a felperes 2009. február 16-án aláírásával hozzájárult a második műtét sebészeti beavatkozásához. 2009. február 18-án végezték el a második műtétet, amely kb. 10 órán át tartott. 2009. február 20-án a még altatott állapotban lévő felperesnél rögzítették, hogy pupillái szűkek, majd a február 21-én történt ébresztés után a felperes arra panaszkodott, hogy csak foltokat lát. A 2009. február 23-án összehívott szemészeti, majd ideggyógyászati konzílium során tág, fénymerev pupillákat állapítottak meg. A felperes jelenleg bal szemével egyáltalán nem lát, jobb szemének bal felső negyedében minimális látása van. Látásromlása a második műtét során előzmény nélkül következett be, nagy valószínűséggel a látóideg kereszteződése magasságában bekövetkezett vérkeringési zavar folytán.

A felperes a keresetében 30.000.000 forint nem vagyoni kára és ennek a 2009. február 18-tól járó késedelmi kamata, valamint 2011. július 2-től havi 100.000 forint járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Keresetét arra alapította, hogy az alperes elmulasztotta a műtéti beavatkozást megelőző tájékoztatás megadását, a műtétet nem a szakma szabályai szerint végezte el és nem szerezte be az invazív műtéti beavatkozáshoz szükséges beleegyező nyilatkozatot sem.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a műtét során a szakmai szabályokat betartotta, a beleegyező nyilatkozatokat csatolta és a legnagyobb gondosság mellett is bekövetkezhet nem várt eseményként látásvesztés.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítélete indokolásában az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alperes tájékoztatási kötelezettsége a perbeli műtétek tekintetében az esetleges látásvesztésre nem terjed ki, a műtétek elvégzése során az alperes orvos-szakmai hibát nem vétett és a műtétet követően jelentkező látásprobléma ellátása során tanúsított alperesi mulasztás a látászavar késve történő megvizsgálása pedig nem áll okozati összefüggésben a felperest ért kárral, arra pedig nem lehet következtetni, hogy a felperes a műtétekbe nem egyezett bele.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság indokolása szerint az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a dokumentációs kötelezettségét megsértette ugyan, azonban az nem állapítható meg, hogy a felperes beleegyezése nélkül végzeték volna el a gerincferdülés korrekciójára irányuló két műtétet. Ezt támasztja alá a felperes nyilatkozata, az édesanyja tanúvallomása, a gerincferdülés súlyossága és ennek lehetséges következményei, továbbá a mindkét műtéthez írásban adott beleegyező nyilatkozat. Ebből következően a beteg önrendelkezési joga nem sérült, a dokumentációs hiányosság pedig önmagában a kártérítési felelősség megalapozására nem alkalmas. A szakértői vélemény kellően alátámasztotta azt is, hogy az alperest terhelő tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki az esetleges látásvesztésre és a műtétek kivitelezése során nem sértették meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. §-ának (3) bekezdésében felállított gondossági mércét. Az alperes a látásvesztés észlelése után ugyan későn vizsgálta meg a felperest, a műtét során elszenvedett egészségromlás elhárítására, illetőleg enyhítésére azonban már a látásvesztés észlelésekor sem lett volna lehetőség.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a keresetének

helyt adó, másodlagosan az első fokon eljáró bíróságot új eljárásra utasító döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a bizonyítás alapján megállapítható az a körülmény, hogy nem a gerincműtét helytelen elvégzése miatt vesztette el a látását, hanem az altatás során. Az Eütv. 15. §-ának (5) bekezdése rögzíti, hogy az invazív beavatkozásokhoz és a 197. § szerinti önkéntes gyógykezelésbe vételhez a beteg írásbeli nyilatkozata szükséges. Az Eütv. 3. §-ának m) pontja rendelkezik arról, hogy mi tekinthető invazív beavatkozásnak. Ezek egybevetéséből az állapítható meg, hogy a felperes beleegyezése nélkül került sor az orvosi beavatkozás elvégzésére. Az írásbeli nyilatkozatot nem pótolhatja, hogy a műtét orvosilag indokolt volt és az a feltevés sem, hogy amennyiben a korábbi műtétbe a felperes beleegyezett, akkor a második műtét esetén is ez történt. A beleegyező nyilatkozat megléte nem a tájékoztatás körében vizsgálendő, hanem az elvégzett műtét előfeltétele. Az invazív beavatkozás kizárólag írásbeli beleegyező nyilatkozat birtokában végezhető el, ebből következően az alperes beavatkozása jogellenes volt és a látásvesztés pedig ezzel áll összefüggésben. Mindezekre figyelemmel az alperes kártérítési felelőssége megállapítható.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmét arra alapította, hogy az invazív beavatkozáshoz szükséges írásbeli hozzájárulás hiánya miatt az alperes jogellenesen járt el és ezért köteles a tevékenysége folytán kialakult egészségkárosodásból eredő kár megtérítésére, az e körben kifejtett álláspont azonban téves. A jogerős ítélet indokolásában a bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a látásvesztés a műtét során következett be, de nem orvos-szakmai hibából, az alperes terhére az a mulasztása róható, hogy a szemészeti konzílium összehívásával késlekedett, ez azonban nem áll okozati összefüggésben a károsodás bekövetkezésével, ezért a kártérítési felelősség nem áll fenn. Azt a felperes alappal kifogásolta, hogy a második műtéthez csak a sebészeti beavatkozásra vonatkozó írásbeli hozzájárulás áll rendelkezésre, ebből azonban nem következik, hogy az alperes a műtétet jogellenesen, a felperes beleegyezése nélkül végezte el, e körben a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a műtéthez való hozzájárulás nem vonható kétségbe, csupán a dokumentálási kötelezettség megsértése állapítható meg. A felperesnek tudomása volt arról, hogy két műtét elvégzésére kerül sor, és az első műtét elvégzését követően

nyilvánvalóan azt is tudnia kellett, hogy a második műtét sem végezhető el altatás nélkül. A második sebészeti beavatkozásra vonatkozó írásbeli hozzájárulás rendelkezésre áll, az aneszteziológiai írásos beleegyező nyilatkozat hiánya a látásvesztéssel összefüggő károkért való felelősséget nem alapozza meg, ezt a jogerős ítélet indokolásában a bíróság helytállóan állapította meg. A beteg az önrendelkezési joga alapján jogosult eldönteni, hogy kíván-e egészségügyi ellátást igénybe venni és milyen beavatkozáshoz járul hozzá. A hozzájárulás alakisági szabályainak célja annak dokumentálása, hogy a beteg a beavatkozáshoz a beleegyezését megadta-e. E szabályok megsértésének, valamint a szakmai szabályszegéseknek és mulasztásoknak annyiban van jelentősége, amennyiben a felperesnél kialakult egészségkárosodással okozati összefüggésbe hozhatók és ezeket nem a jogellenesség, hanem a felróhatóság alóli kimentés körében értékeli a bíróság. Amennyiben a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján a kimentés körébe tartozó lényeges tényállási elemek feltárhatók, önmagában az adminisztratív mulasztás a kártérítési felelősséget nem alapozza meg, miként erre a jogerős ítélet indokolásában a bíróság helyesen utalt.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett, a felperes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2015. november 16.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő
HM